



6.11.2017

Liikenne- ja viestintäministeriölle

Lausuntopyyntö LVM/1616/03/2016

Lausunto Euroopan unionin verkko- ja tietoturvadirektiivin täytäntöönpanoon liittyvien lakien muuttamisesta annetuista laeista**1 Yleistä**

Valtiovarainministeriö pitää luonnosta Euroopan unionin verkko- ja tietoturvadirektiiviin liittyvien lakien muuttamisesta lähtökohdiltaan perusteltuna. Julkisen hallinnon, koko yhteiskunnan käyttämien ja sen tarjoamien palveluiden turvallisuudesta huolehtiminen nousee entistä tärkeämpään rooliin, jatkaessamme yhteiskuntamme digitalisointia. Tämän takia on tärkeää, että tähän kokonaisuuteen liittyvien keskeisten toimijoiden tietoturvasuutta ja riskienhallintaa kehitetään esityksessä kuvatulla tavalla.

2 Pankkialaa ja finanssimarkkinoiden infrastruktuuria koskevat huomiotYhteiskunnan toiminnan kannalta keskeisten palveluiden määrittäminen

Direktiivin soveltamisalalla keskeisiä palvelutarjoajia Suomessa ovat luottolaitokset ja pörssi. Suomessa ei toimi direktiivin soveltamisalaan kuuluvia keskusvastapuolia.

Toiminnanharjoittajille ehdotettavat tietoturvasuutta koskevat riskienhallintavelvoitteet

Valtiovarainministeriö yhtyy luonnoksessa esitettyyn arvioon siitä, että pankkialan ja finanssimarkkinoiden infrastruktuurin osalta direktiivin soveltamisalaan kuuluvia toiminnanharjoittajia koskeva voimassa oleva lainsäädäntö täyttää direktiivin edellyttämät riskienhallintavelvoitteet.

Pörssin osalta riskienhallintavaatimuksia koskevat säännökset sisältyvät eduskunnalle 26.10 annettuun hallitukseen esitykseen laeiksi sijoituspalvelulain muuttamisesta ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi (HE 151/2016 vp). Ehdotetun uuden kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan pörssin on varmistettava, että sen käyttämät järjestelmät ja menettelytavat turvaavat kaupankäyntijärjestelmän toiminnan luotettavuuden ja jatkuvuuden myös häiriötilanteissa. Pörssin tulee voida varmistaa, että sillä on riittävä kaupankäyntijärjestelmien häiriönsietokyky, riittävä kapasiteetti toimeksiantojen ja viestien ruuhkahuippujen käsittelyyn ja varmistaa asianmukainen kaupankäynti markkinoiden vakavissa stressiolosuhteissa. Ehdotuksen mukaan pörssin toiminnan järjestämistä koskevat Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet kumotaan.

Valvontaviranomaisen tehokkaat ja riittävät toimivaltuudet

Finanssivalvonnan tiedonsaantioikeudesta on säädetty Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:ssä. Finanssivalvonnan valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan on salassapitosäännösten estämättä ilman aiheetonta viivytystä toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyytämät tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen Finanssivalvonnalle laissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi. Finanssivalvonnalla on oikeus antaa tarkempia määräyksiä valvottavien riskienhallintaa koskevien tietojen toimittamisesta.

Finanssivalvonnan määräys sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevien tietojen säännöllisestä toimittamisesta täyttää direktiivin asettamat vaatimukset velvollisuudesta ilmoittaa merkittävistä turvallisuuspoikkeamista valvontaviranomaiselle. Määräys koskee kaikkia direktiivin soveltamisalaan kuuluvia Finanssivalvonnan valvottavia.

Pörssin osalta ehdotettuun uuteen lakiin kaupankäynnistä rahoitusvälineillä sisältyy erikseen säännös velvollisuudesta ilmoittaa rahoitusvälineeseen liittyvistä järjestelmän toimintahäiriöstä. Tämä velvollisuus kattaisi myös tietojärjestelmien toimintaan liittyvät merkittävät turvallisuuspoikkeamat.

3 Lakiehdotuksia koskevat yksityiskohtaiset huomiot

Laki tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta

3 § Määritelmät, 247 a § Verkossa toimivan markkinapaikan, hakukonepalvelun sekä pilvipalvelun tarjoajan velvollisuus huolehtia tietoturvasta, 275 § Ilmoitusvelvollisuus Viestintävirastolle

Valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota ehdotettuun 3 §:n sisältyvään pilvipalvelun määritelmään. Myös useat julkisen hallinnon organisaatiot (esimerkiksi Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori, Väestörekisterikeskus) tuottavat sellaisia palveluita, joiden voidaan tulkita täyttävän ehdotetun pilvipalvelun määritelmän siitä huolimatta, että ne eivät toimi direktiivin soveltamisalan mukaisilla toimialoilla ja niiden osa-alueilla.

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan ehdotuksen jatkovalmistelussa tulee täsmentää, että julkisen hallinnon organisaatioiden tuottamat palvelut eivät kuulu ehdotettujen säännösten soveltamisalaan.

Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Valtiovarainministeriö yhtyy luonnoksessa esitettyyn lähtökohtaan, jonka mukaan eri toimialojen toimivaltaiset valvontaviranomaiset toimivat myös NIS-direktiivin tarkoittamina toimivaltaisina viranomaisina omilla vastuualueillaan. Pankkialan ja finanssimarkkinoiden infrastruktuurin osalta on siten perusteltua, että Finanssivalvonta nimettäisiin

LVM:n esitykseen ei sisälly ehdotuksia Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta. Ottaen huomioon Finanssivalvonnasta annetun lain yleiset lähtökohdat ja systematiikka, joiden mukaan Finanssivalvonnan kaikista tehtävistä on säädetty erikseen, olisi perusteltua, että lakiin otettaisiin säännös myös toiminnasta NIS-direktiivin tarkoittamana toimivaltaisena viranomaisena. Samalla olisi perusteltua ottaa lakiin säännös, jossa todettaisiin erikseen Finanssivalvonnan yhteistyöstä ja tietojenvaihdosta Viestintäviraston ja tarpeellisten muiden viranomaisten kanssa direktiivin mukaisten tehtävien hoitamisessa.

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan Finanssivalvonnasta annettuun lakiin tulisi lisätä seuraavat säännökset:

50 n § Toiminta verkko- ja tietoturvadirektiivin tarkoittamana toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii yhteisen korkeatasoisen verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuden varmistamiseksi koko unionissa annetun direktiivin (EU) 2016/1148 (verkko- ja tietoturvadirektiivi) 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena direktiivin liitteen II toimialojen 3 ja 4 osalta.

52 a § Yhteistyö ja tietojenvaihto verkko- ja tietoturvadirektiivin mukaisten tehtävien hoitamisessa

Finanssivalvonnan on tehtävä yhteistyötä verkko- ja tietoturvadirektiivin mukaisten tehtävien hoitamisessa Viestintäviraston ja muiden tarpeellisten viranomaisten kanssa. Finanssivalvonnalla on tätä tarkoitusta varten oikeus salassapitosäännösten estämättä vaihtaa tietoja Viestintäviraston ja muiden tarpeellisten viranomaisten kanssa.



Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Martti Hetemäki



Neuvotteleva virkamies

Jaakko Weuro

Jakelu

Liikenne- ja viestintäministeriö

Tiedoksi

Julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekninen osasto
Rahoitusmarkkinaosasto
Finanssivalvonta